

Håndhygienens dag 5. mai 2019

Erfaringsoppsummering fra den nasjonal markeringen



ALLE MANN TIL PUMPENE

Sammendrag

En dråpe er *ikke* nok – alle mann til pumpene!

Håndhygiene er ett av våre aller viktigste smitteverntiltak.

WHO har siden 2009 definert 5. mai som verdens håndhygienesdag. De oppfordrer alt helsepersonell til å markere dagen, som ledd i et kontinuerlig kvalitetsarbeid for bedre etterlevelse av anbefalinger for håndhygiene.

I Norge har det vært invitert til nasjonal markering av dagen siden 2010, siden 2013 i regi av Folkehelseinstituttet, landets fire regionale kompetansesenter for smittevern og representanter fra kommunehelsetjenesten.

Helsepersonell utfører ofte håndhygiene feil - det benyttes for lite hånddesinfeksjonsmiddel og deler av hendene, som tomler og fingertupper, blir ofte ikke rengjort.

Temaet for markeringen av 5. mai 2019 var derfor «Hånddesinfeksjon, til rett tid og med riktig teknikk», med et hovedbudskap om å benytte tilstrekkelig mengde hånddesinfeksjonsmiddel når man utfører hånddesinfeksjon.

Det var rekordstor påmelding til årets markering, gjennom 601 påmeldinger ble totalt 1206 ulike geografiske enheter påmeldt markeringen. Av de 601 meldte 357 tilbake etter markeringen (for totalt 618 ulike geografiske enheter).

Enhetene som rapporterte tilbake meldte om stor aktivitet, og at de i all hovedsak var godt fornøyd med årets nasjonale markering, både med tanke på tema, materiell og organisering.

Innhold

Sammendrag	2
1. Innledning	5
1.1 Hensikt og målgruppe	5
1.2 Hva innebærer en påmelding?	5
2. Tema, innsatsområder og materiell	6
2.1 Tema for 5. mai 2019 – hånddesinfeksjon, til rett tid og med riktig teknikk	6
2.2 Innsatsområder og nytt kampanjemateriell	6
3. Deltagelse og utsendt materiell	7
3.1 Påmelding og deltagelse	7
3.2 Utsendt materiell	9
4. Tilbakerapportering fra deltagende enheter	10
4.1 Hvem rapporterte tilbake?	10
4.2 Hvem rapporterte ikke tilbake?	11
4.3 Hvordan ble dagen markert?	11
4.4 Bruk av materiell fra FHI	12
4.5 Registrering av håndhygienefasiliteter	13
4.6 Registrering av håndsmykker	14
4.7 Rapportert tilfredshet med årets nasjonale markering	14
5. Aktivitet på folkehelseinstituttets temaside om håndhygiene og på sosiale medier	16
5.1 Aktivitet på Folkehelseinstituttets temaside om håndhygiene	16
5.2 Rekkevidde for innlegg på sosiale medier	16
5.3 Bruk av undervisningsfilmer	21
6. Erfaringsoppsummering	23

Figurer

Figur 1: Hånddesinfeksjon på 1-2-3.....	6
Figur 2. Hvordan ble deltagerne kjent med markeringen (N=357)	8
Figur 3. Antall tilbakerapporter per fylke (N=357)	10
Figur 4. Aktiviteter gjennomført i forbindelse med markeringen (N=357)	11
Figur 5. Bruk av materiell utarbeidet av Folkehelseinstituttets (N=357)	12
Figur 6. Tilfredshet med tilgjengelig materiell på en skala fra 1 til 5 hvor 5 er best (N= 357).....	13
Figur 7. Håndhygienefasiliteter ved enheter hvor dette ble registrert (N=104)	13
Figur 8. Hvordan er deres samlede erfaringer med årets markering? (N= 357)	14
Figur 9. Sannsynlighet for deltagelse ved neste års markering (N= 357)	15
Figur 10. Søk om håndhygiene på Folkehelseinstituttets nettside 2019.....	16
Figur 11. Søk om håndhygiene på Folkehelseinstituttets nettside 2018.....	16
Figur 12. Innlegg på Facebook om filmen "Håndhygienestafetten"	17
Figur 13. Publikumsbevaring for filmen "Håndhygienestafetten"	17
Figur 14. Innlegg på Facebook om filmen "En dråpe er ikke nok!"	18
Figur 15. Publikumsbevaring for filmen "En dråpe er ikke nok!"	18
Figur 16. Krysspublisering av filmen "En dråpe er ikke nok!"	19
Figur 17. Innlegg på Instagram om innspilling av filmen "Alle mann til pumpene!"	19
Figur 18. Innlegg på Instagram 6. mai 2019	20
Figur 19. Bilder lagt ut av andre med hashtaggen #håndhygiene 2019	21

Tabeller

Tabell 1. Antall påmeldinger og tilbakerapporteringer 2010-2019	8
Tabell 2. Utsendt materiell 2019	9
Tabell 3. Aktiviteter utført etter type enhet.....	12

Vedlegg

- Vedlegg 1. Arbeidsgruppen for nasjonal markering av 5. mai 2019
- Vedlegg 2. Materiell utarbeidet til markering av 5. mai 2019
- Vedlegg 3. Oversikt over tilbake rapporterende enheter 2019

1. Innledning

Håndhygiene er blant våre viktigste smitteverntiltak. Verdens helseorganisasjon (WHO) tok i 2009 initiativ til å etablere 5. mai som verdens håndhygienedag. De har siden invitert til en årlig, global markering av dagen gjennom initiativet SAVE LIVES: Clean Your Hands.

I Norge har det vært invitert til en nasjonal markering av 5. mai siden 2010, siden i 2013 i regi av Folkehelseinstituttet i samarbeid med de fire regionale kompetansesentrene for smittevern samt representanter fra kommunehelsetjenesten.

For hvert år velges det ut et nytt tema innen håndhygiene som vies ekstra oppmerksomhet. Arbeidsgruppen (vedlegg 1) utarbeider undervisnings- og markeringsmaterieill relatert til årets tema, fritt tilgjengelig (mot porto og ekspedisjonsutgifter). Det utarbeides i tillegg en del produkter som kan bestilles mot kostpris.

1.1 Hensikt og målgruppe

Hensikten med markeringen er å bidra til å opprettholde oppmerksomheten på håndhygiene og legge til rette for kontinuerlig forbedringsarbeid ved den enkelte deltagende enhet. Ved å årlig utarbeide nytt undervisnings- og markeringsmaterieill, søker man å forenkle implementeringsarbeidet ved den enkelte enhet.

Alle enheter i helsetjenesten oppfordres til å delta, samt alle kategorier av helsepersonell og helsefaglige studenter.

Nær alle norske sykehus og en stor andel sykehjem og hjemmetjenesteområder deltar hvert år i markeringen, likeledes et stigende antall bofellesskap, tannlegekontor, legekortor og helsefaglige utdanningsinstitusjoner.

Målet er å nå ut til alt helsepersonell med oppdaterte anbefalinger om håndhygiene og øke etterlevelse av håndhygiene i tråd med anbefalingene.

1.2 Hva innebærer en påmelding?

Påmelding innebærer at enhetene planlegger å markere dagen i en eller annen form og ønsker å rette oppmerksomhet mot temaet. De som melder seg på er ikke bundet til å gjennomføre definerte aktiviteter.

Arbeidsgruppen utarbeider forslag til tema, innsatsområder og aktiviteter. Alle deltagende enheter står imidlertid helt fritt i å utforme egne markeringer/materieill ut fra ønsker, ressurser og behov.

Erfaringene viser at det er stor variasjon i hvor mye aktivitet som legges i markeringen. De aller fleste som registrerer deltagelse følger temaet og innsatsområdene som anbefales fra arbeidsgruppen, samt benytter det nasjonalt utarbeidede materiellet (se tabell 2).

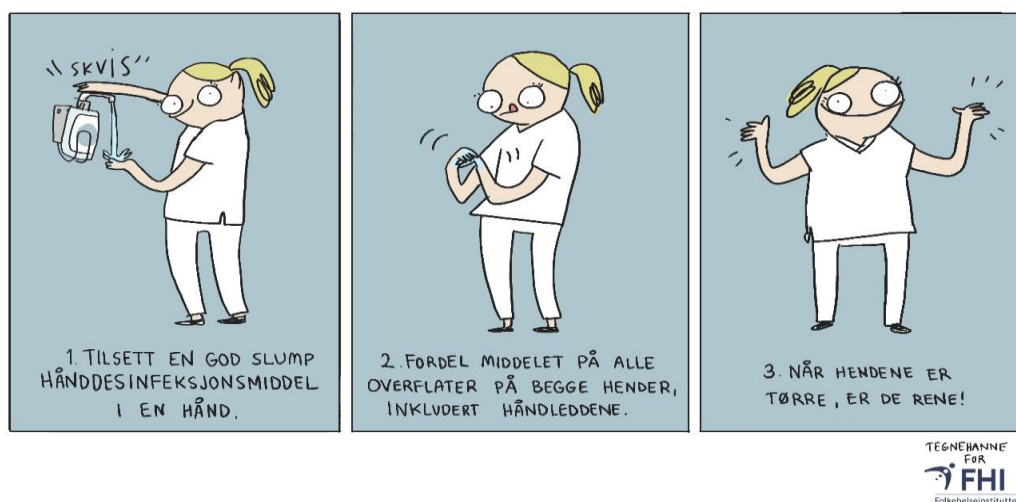
2. Tema, innsatsområder og materiell

2.1 Tema for 5. mai 2019 – hånddesinfeksjon, til rett tid og med riktig teknikk

For at hånddesinfeksjon skal være et effektivt smitteverntiltak må det utføres til rett tid, med rett teknikk og med effektive hånddesinfeksjonsmidler. Selv om hånddesinfeksjon er en relativt enkel prosedyre ser man at det ofte ikke gjennomføres på riktig måte. Håndhygiene utføres ofte ikke til rett tid, det benyttes for lite hånddesinfeksjonsmiddel og man glemmer ofte å desinfisere deler av hendene slik som tomler, fingertupper og hendenes overside.

Hånddesinfeksjon, til rett tid og med riktig teknikk, ble derfor valgt som tema for markeringen av håndhygienens dag 5. mai 2019. For å tydeliggjøre budskapet og forenkle fremstillingen ble de nasjonale anbefalingene revidert til en modell med tre trinn:

Figur 1: Hånddesinfeksjon på 1-2-3



2.2 Innsatsområder og nytt kampanjemateriell

Hovedbudskapet ved markeringen av 5. mai 2019 var at hånddesinfeksjon må utføres riktig for å være effektivt. For at smittekjeden brytes må man utføre håndhygiene til rett tid, man må benytte nok hånddesinfeksjonsmiddel til å desinfisere hele hånden. For å få det til er det visse forutsetninger som må være på plass; det må være håndhygienefasiliteter tilgjengelig i umiddelbar nærhet og man må være «bar fra albuen og ned» - fri for smykker, ha korte negler og hel hud.

Arbeidsgruppens forslag til innsatsområder for markeringen av 5. mai 2019 var:

- Indikasjoner for håndhygiene
- Forenklede anbefalinger for hånddesinfeksjon
- Håndhygienefasiliteter
- Håndsmykker – «Bar fra albuen og ned»
- Hudpleie

Alt materiell og bakgrunnen for de ulike innsatsområdene er nærmere beskrevet i [Prosjektbeskrivelsen for 5. mai 2019](#).

3. Deltagelse og utsendt materiell

Alle enheter som utfører helsetjenester oppfordres til å delta i markeringen. Invitasjon til sykehusene ble sendt ut via smittevernpersonellet ved de enkelte foretak.

Kommunale enheter ble invitert via mail til kommunenes postmottak, med oppfordring om å videresende til aktuelle enheter. Det ble også sendt invitasjon via Folkehelseinstituttets liste over kontaktpersoner i nettverk for sykehjem og hjemmetjenester, og til kontaktpersoner oppført for enheter som deltok i markeringen i 2016, 2017 og 2018.

Smittevernpersonell som arbeider ut mot kommunehelsetjenesten ble oppfordret til å spre informasjon om markeringen til alle enheter innen sitt område. Det ble videre sendt ut informasjon til alle som abonnerer på Folkehelseinstituttets nyhetsbrev om smittevern og i eget nyhetsbrev som sendes hvert kvartal til kontaktpersoner for smittevern ved enheter innen primærhelsetjenesten, og det ble lagt ut informasjon på Folkehelseinstituttets hjemmeside.

Det ble i tillegg sendt forespørsel til relevante fagorganisasjonene innen helsetjenesten om å videresende informasjon til sine medlemmer, samt sendt oppfordring til aktuelle tidsskrifter om å omtale markeringen.

3.1 Påmelding og deltagelse

Det var totalt 601 påmeldinger til årets markering (mot 357 i 2018 og 258 i 2017) og totalt 357 tilbakemeldinger om aktivitet. Det faktiske antall deltagende enheter er langt høyere da det ofte meldes på mange enheter ved samme påmelding (se avsnitt 5.1 og 5.2).

Påmelding og tilbakerapportering har vært organisert noe ulikt ved de ulike markeringene og tallene er derfor ikke direkte sammenlignbare. For alle år er det sendt bred invitasjon til deltagelse til alle enheter som yter helsetjenester. Påmelding er deretter gjennomført via Questback på Folkehelseinstituttets hjemmeside, med unntak av i 2015 hvor det ikke var påmelding.

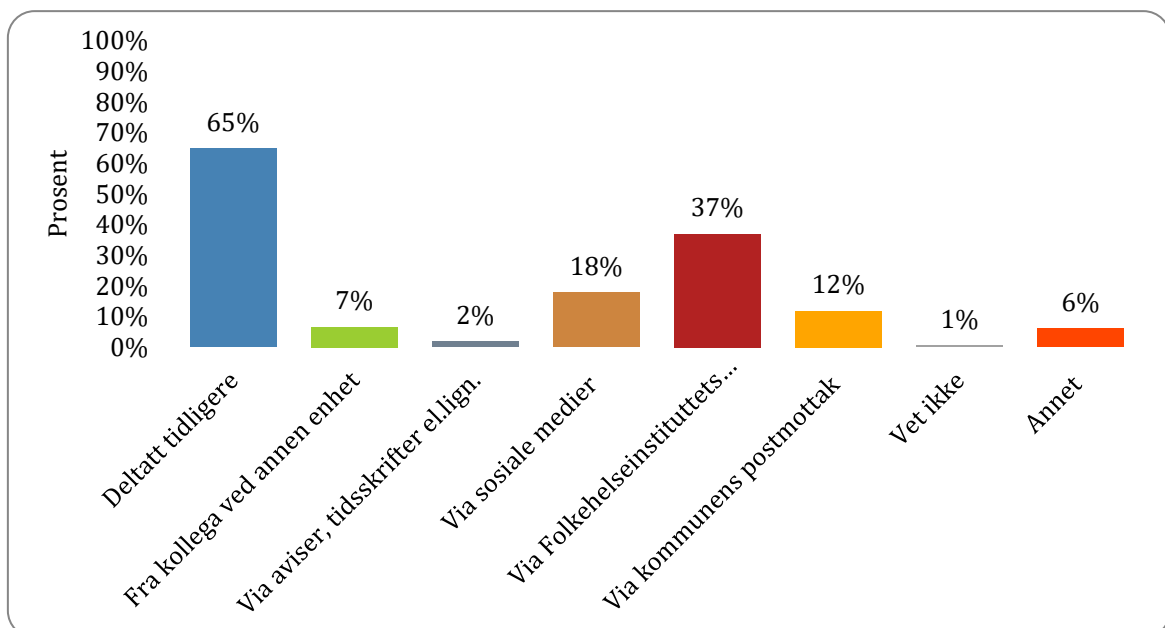
I motsetning til øvrig år ble alle enheter som yter helsetjenester oppfordret til å melde tilbake etter den nasjonale markeringen i 2014 og 2015, også de som ikke var påmeldt markeringen. Både påmelding og tilbakemelding ligger åpent for alle på Folkehelseinstituttets hjemmeside.

Man ser ut fra påmeldinger og tilbakerapportering (tabell 1) at det enkelte år er enheter som melder tilbake om aktivitet som ikke har vært påmeldt markeringen i forkant, likeledes er det en del av de som har vært påmeldt markeringen som velger å ikke rapportere tilbake i etterkant. I 2019 var denne andelen større enn tidligere, uvisst av hvilken grunn. Mange av deltagerne har deltatt tidligere. Figur 2 gir en oversikt over hvordan deltagerne har blitt kjent med markeringen.

Tabell 1. Antall påmeldinger og tilbakereporteringer 2010-2019

Nr.	År	Tema	Antall påmeldinger	Antall tilbakereporteringer
10	2019	Hånddesinfeksjon – til rett tid med rett teknikk	Påmeldinger N = 601	Tilbakerapport N= 357 (alle deltatt) (samt 10 tilbakemeldinger per mail, ikke med i evaluering)
9	2018	Håndhygiene og antibiotikaresistens (Håndhygienefasiliteter)	Påmeldinger N= 350	Tilbakerapport N= 258 (alle deltatt) (samt 15 tilbakemeldinger per mail, ikke med i evaluering)
8	2017	Hansker (Håndhygienefasiliteter) (Ringer og klokker)	Påmeldinger N= 337	Tilbakerapport N= 240 (alle deltatt) (samt 10 tilbakemeldinger per mail, ikke med i evaluering)
7	2016	Ny nasjonal veileder Ny temaside Håndhygienefasiliteter (Ringer og klokker)	Påmeldinger N= 220	Tilbakerapport N=123 (alle deltatt)
6	2015	Håndhygienefasiliteter Klokker og ringer Elektronisk spørreundersøkelse Håndhygiene blant pasienter og besøkende	Ingen påmelding	Tilbakerapport N= 308 (hvorav 165 hadde deltatt)
5	2014	Håndhygienefasiliteter Pasientbrosjyrer Ringer og klokker	Påmeldinger N = 411	Tilbakerapporteringer N= 520 (hvorav 323 hadde deltatt)
4	2013	Håndhygienefasiliteter Håndhygiene blant pasienter og besøkende	Påmeldinger N= 167 (hvorav 30 sykehus)	Tilbakerapporteringer N= 107 (alle deltatt)
3	2012	5. moments Ringer og klokker	Påmeldinger N=84 (hvorav 20 sykehus)	Tilbakerapporteringer N=45 (alle deltatt)
2	2011	Ringer og klokker	Påmeldinger N=26 (hvorav 21 sykehus)	Tilbakerapporteringer N=26 (alle deltatt)
1	2010	Ringer og klokker	Påmeldinger N=20 (hvorav 15 sykehus)	Tilbakerapporteringer N=15 (alle deltatt)

Figur 2. Hvordan ble deltagerne kjent med markeringen (N=357)



3.2 Utsendt materiell

Trykkeriet Wittusen & Jensen tar imot bestillinger via bestillingsportalen <https://renehender.no>, og organiserte utsendelse av materiell. De mottok totalt 282 bestillinger fra 251 ulike bestillere (mot 284/278 i 2017 og 261/246 i 2018), hvorav 138 fra sykehjem, 38 fra sykehus, 62 fra hjemmebaserte tjenester og 44 fra «andre».

Tabell 2 gir en oversikt over materiellet som ble bestilt og sendt ut i forbindelse med markeringen av 5. mai 2019.

Tabell 2. Utsendt materiell 2019

Produkt	Antall utsendt
Etikett til å bruke på plastflasker 5x5 cm (ruller av 50) (2019)	118
Etikett - til tøy ikke skinn 5 cm i diameter (rull av 50) (2019)	55
Klistrelapper til speil og lignende. Husk håndhygiene: Hånddesinfeksjon (ruller av 50) (2016)	56
Klistrelapper til speil og lignende. Husk håndhygiene: Håndvask (ruller av 50) (2016)	50
Dropsesker (2018/2019)	7710
T-trøyer (2018/2019)	512
Handlenett (2018)	1557
Kulepenner (2018/2019) Esker av 50.	184
Smykkeposer (2017/2018/2019)	7761
Plakat til publikum A3, Alle mann til pumpene (2019)	855
Plakat til helsepersonell A3, Alle mann til pumpene (2019)	1000
Plakat A3, En dråpe er ikke nok (2019)	2500
Plakat A3, Hånddesinfeksjon (2019)	2009
Plakat A3, Ta den av ring (rev. 2019)	750
Plakat A3, Ta den av klokke (rev. 2019)	517
Plakat A3, klipp dem (rev. 2019)	648
Plakat A3, Tar du av deg hanskene i tide? (2017)	11
Plakat A3, Hansker har hull (2017)	14
Plakat A3, Hansker erstatter ikke håndhygiene (2017)	200
Plakat A3, Hansker til rett tid (2017)	142
Plakat A3, Gode råd om håndhygiene og hanskebruk til renholdspersonell i helseinstitusjoner (2017)	214
Plakat A3, Bruk av engangshansker i helsetjenesten. Vett og uvett (2017)	380
Plakat A3, Bruk av engangshansker i tannhelsetjenesten. Vett og uvett (2017)	28
Plakat A3. Bekjemp antibiotikaresistens (2018)	61
Plakat A3. Superhelter redder liv (2018)	151
Plakat A4. Håndhygiene til rett tid: Pasient i stol (2015)	187
Plakat A3. Pasienter og besøkende. Håndhygiene - alltid rene hender (2015)	150
Plakat A3. Er dine pasienter i trygge hender? (2016)	52
Brosjyre. Renholdspersonell i helsetjenesten. Råd om håndhygiene og hanskebruk (2017)	24
Brosjyre. Bruk av hansker for tannleger og annet tannhelsepersonell. Vett og uvett (2017)	37

4. Tilbakerapportering fra deltagende enheter

Det ble mottatt 357 questbackskjemaer med tilbakerapportering fra markeringen. I tillegg ble det mottatt 10 mail fra enheter som var påmeldt men som ikke hadde gjennomført markeringen og derfor valgte å ikke rapporterte tilbake via questback.

4.1 Hvem rapporterte tilbake?

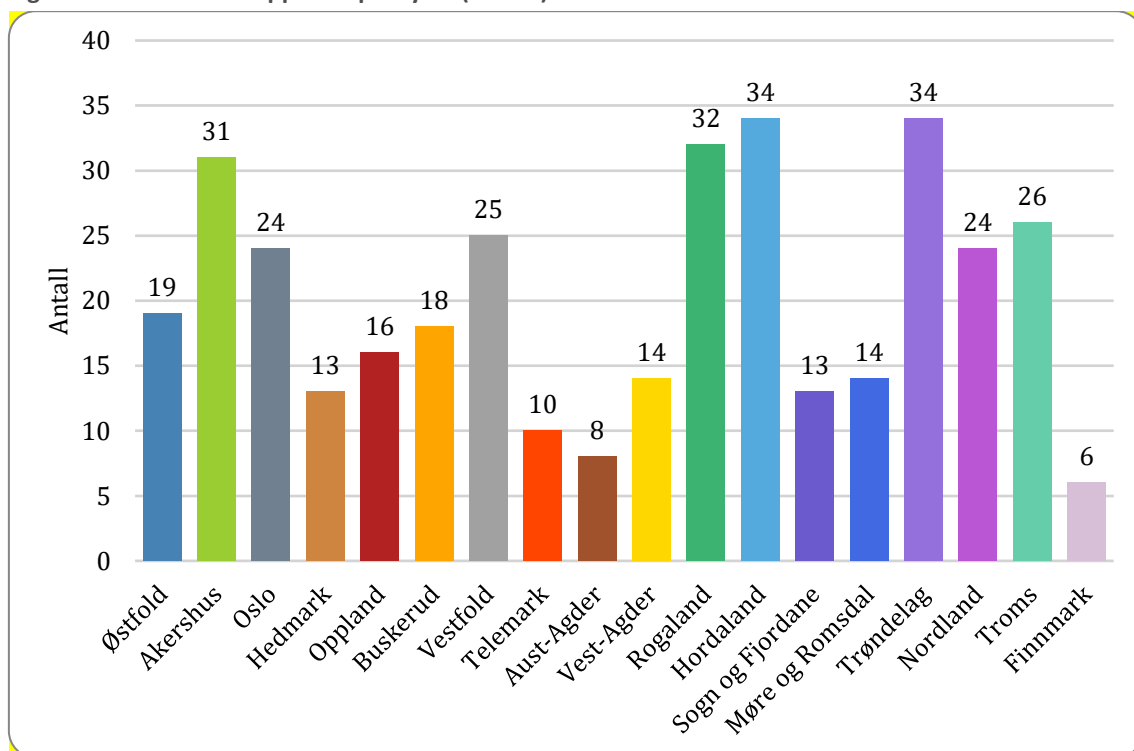
Av de som rapporterte oppgav 35 % å være ledere, 14% smittevernpersonell, 28 % hygienekontakt/smittevernkontakt, 17 % ansatt og 15 % «annet».

Mange rapporterte tilbake for flere enheter innen ulike kategorier.

Totalt ble det rapportert for aktivitet ved 54 geografiske enheter ved sykehus (mot 53 i 2018 og 38 i 2017), 215 sykehjem (mot 177 i 2018 og 161 i 2017), 67 bofellesskap (mot 59 i 2018 og 72 i 2017), 169 enheter for tjenester i hjemmet (mot 104 i 2018 og 114 i 2017), 19 tannlegekontor (mot 8 i 2018 og 21 i 2017), 24 legekantor (mot 5 i 2018 og 7 i 2017) og 71 andre typer enheter (mot 38 i 2018 og 43 i 2017). Totalt 618 navngitte enheter (mot 444 i 2018). Se vedlegg 3 for oversikt over enheter det ble rapportert tilbake for.

Figur 3 gir oversikt over hvilke fylker enhetene det ble rapportert fra tilhørte. Det var kun mulig å oppgi ett fylke per rapport.

Figur 3. Antall tilbakerapporter per fylke (N=357)



4.2 Hvem rapporterte ikke tilbake?

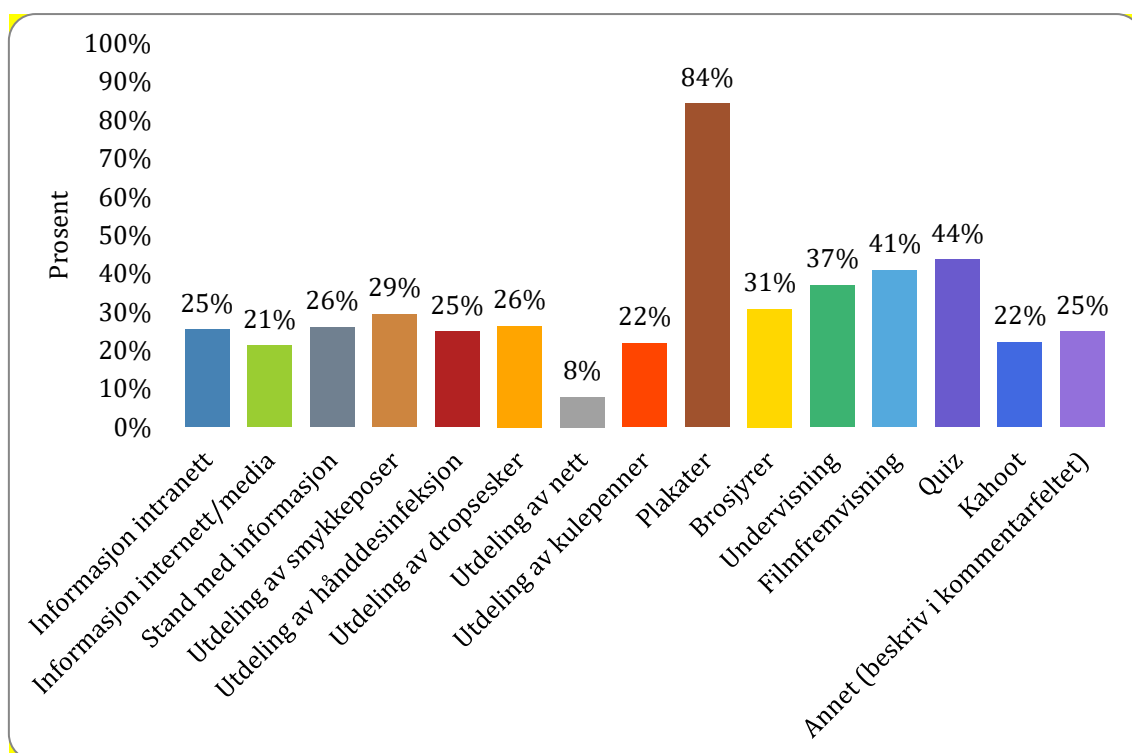
Vi mottok totalt 601 påmeldinger og 357 tilbakerapporteringer, samt ti tilbakemeldinger på mail. Det er vanskelig å gi en eksakt svarprosent ettersom enkelte deltagere ikke melder tilbake på samme måte som de melder på (slår sammen sine geografiske enheter enten ved påmelding eller tilbakerapportering). Grovt sett kan man anta at tilbakerapporteringsfrekvensen er på rundt 60% prosent, mot ca. 80% i 2018.

Det var i hovedsak kommunale enheter som var påmeldt men ikke meldte tilbake. Samlet sett hadde de som *ikke* meldte tilbake meldt på 166 sykehjemsenheter, 13 enheter innen sykehus, 126 boliger, 159 enheter innen tjenester i hjemmet, 16 tannlegekontor, 24 legekontor og 84 andre typer enheter. Hvor stor andel av disse 588 geografiske enhetene som faktisk markerte dagen er ukjent.

4.3 Hvordan ble dagen markert?

Som ved tidligere markeringer meldte enhetene (N= 357) tilbake om stor aktivitet, og som før inkluderte markeringene oftest bruk av plakater (84 %), quiz (44 %), filmer (41 %) og undervisning (37 %). Figur 2 gir en oversikt over andel av de som meldte tilbake som gjennomførte de ulike anbefalte aktivitetene i forbindelse med markeringen. Bruk av lyskasse (UV lys) var en aktivitet som ikke ble kryssset av i skjemaet men som ble nevnt av mange i kommentarfeltet som en viktig aktivitet ved markeringen.

Figur 4. Aktiviteter gjennomført i forbindelse med markeringen (N=357)



Som vist i tabell 3 ble det gjennomført flere ulike aktiviteter ved sykehusene enn ved de andre enhetene, inkludert utdeling av produkter som hånddesinfeksjon, smykkeposer, drops og kulepenner. Enheter fra kommunehelsetjenesten utpekte seg med lavere aktivitet på intranett enn de andre kategoriene av enheter.

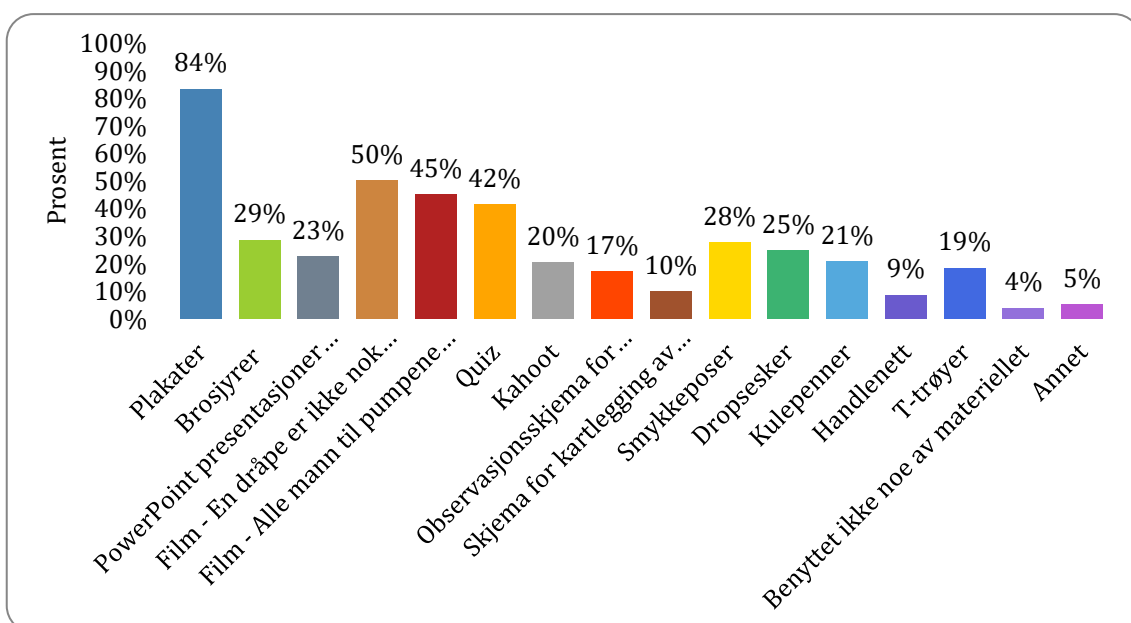
Tabell 3. Aktiviteter utført etter type enhet (N= 357)

Produkt	Sykehus (n= 54)	Sykehjem (n=215)	Bo- felleskap (n=67)	Tjenester i hjemmet (n=169)	Tannlege- kontor (n=27)	Lege- kontor (n=24)	Annet (n=71)
Informasjon intranett	79%	17%	18%	20%	38%	35%	32%
Informasjon internett/media	17%	25%	18%	16%	31%	12%	22%
Stand med informasjon	81%	21%	14%	17%	44%	18%	20%
Utdeling av smykkeposer	55%	27%	22%	30%	25%	41%	18%
Utdeling av hånddesinfeksjon	69%	15%	14%	20%	25%	12%	22%
Utdeling av dropsesker	45%	27%	22%	23%	13%	29%	24%
Utdeling av nett	10%	7%	4%	8%	25%	12%	6%
Utdeling av kulepenner	43%	22%	14%	21%	19%	18%	14%
Plakater	90%	87%	84%	84%	75%	88%	74%
Brosjyrer	31%	33%	42%	29%	44%	41%	28%
Undervisning	38%	38%	38%	43%	19%	24%	38%
Filmfremvisning	48%	42%	32%	43%	50%	47%	36%
Quiz	81%	46%	30%	36%	44%	24%	28%
Kahoot	17%	28%	22%	23%	13%	12%	22%

4.4 Bruk av materiell fra FHI

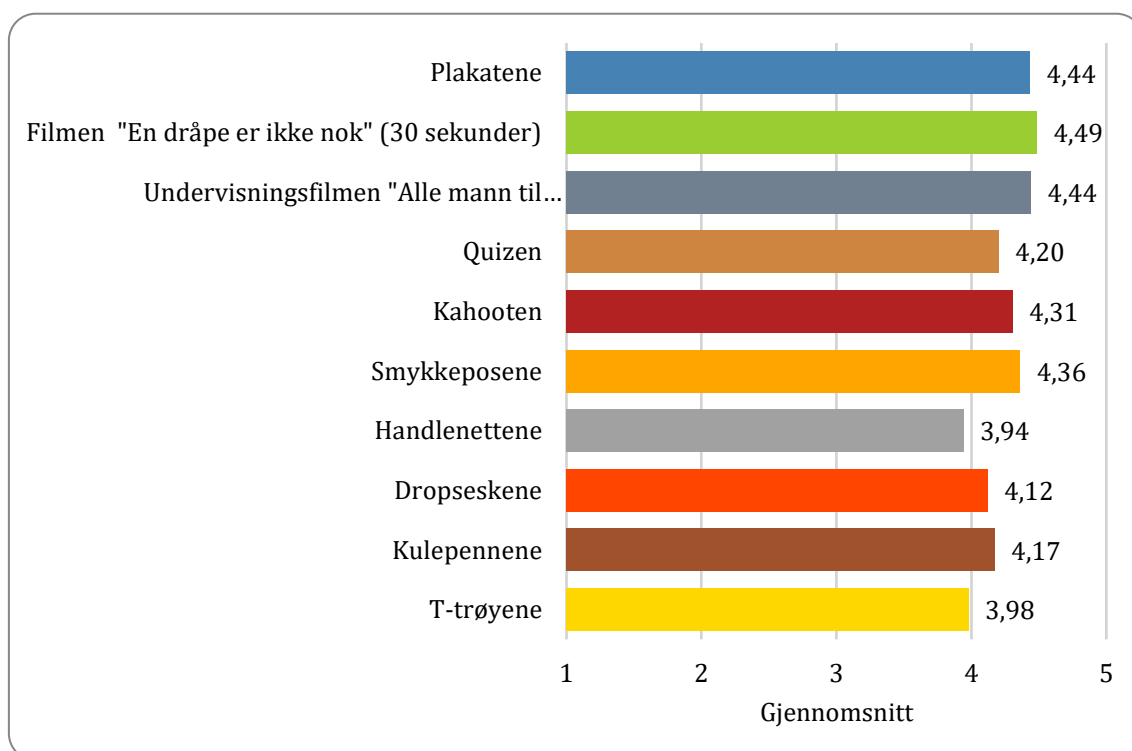
De aller fleste av de som rapporterte tilbake hadde benyttet materiell fra FHI/den nasjonal arbeidsgruppen i forbindelse med markeringen. Figur 5 gir en oversikt over deltakernes bruk av materiell utgitt fra FHI i forbindelse med markeringen av 5. mai 2019.

Figur 5. Bruk av materiell utarbeidet av Folkehelseinstituttets (N=357)



De som rapporterte tilbake var i stor grad fornøyd med materiellet som var utarbeidet. Figur 6 beskriver hvorledes de som rapporterte tilbake rangerte materiell i forhold til design og budskap/tekst på en skala fra 1 til fem hvor 5 var best.

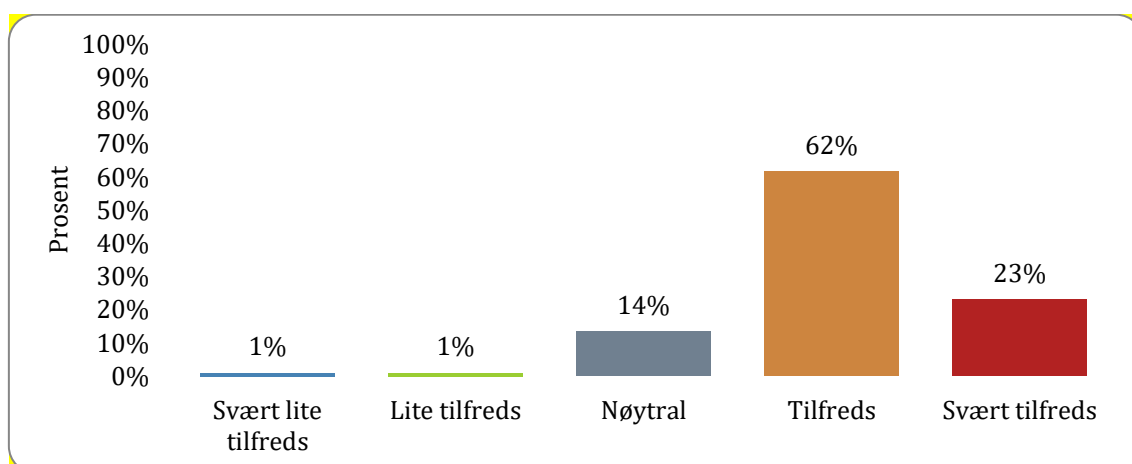
Figur 6. Tilfredshet med tilgjengelig materiell på en skala fra 1 til 5 hvor 5 er best (N= 357)



4.5 Registrering av håndhygienefasiliteter

Av de 357 som rapporterte tilbake hadde 104 (29 %) gjennomført kartlegging av håndhygienefasiliteter ved minst en enhet i forbindelse med markeringen av 5. mai 2019. Figur 7 gir en oversikt over hvordan de evaluerte håndhygienefasilitetene ved enhetene hvor det ble kartlagt.

Figur 7. Håndhygienefasiliteter ved enheter hvor dette ble registrert (N=104)



Ved 85 % av enhetene, uavhengig av kategori, ble fasilitetene vurdert til å være tilstrekkelige (tilfreds eller svært tilfreds), på samme nivå som i 2018 (86%).

Kun tre sykehus registrerte håndhygienefasiliteter ved årets markering. Alle tre fant at fasilitetene var tilfredsstillende uten større mangler.

Totalt 60 av 191 tilbakerapporter som omhandlet ett eller flere sykehjem hadde gjennomført kartlegging av håndhygienefasiliteter. Av disse var 14 svært tilfreds med fasilitetene for håndhygiene, 37 tilfreds, syv nøytrale og en svært lite tilfreds. Av manglene som ble rapportert var det i all hovedsak at det var for dårlig tilgjengelighet av hånddesinfeksjonsdispensere (for få dispensere montert).

Totalt 30 av 122 som rapporterte tilbake fra tjenester i hjemmet hadde gjennomført registrering av håndhygienefasiliteter. Fire var svært tilfreds med fasilitetene, 22 tilfreds og 4 nøytrale. Også her ble mangel på dispensere, inkludert lommeflasker, rapportert som den vanligste mangelen.

4.6 Registrering av håndsmykker

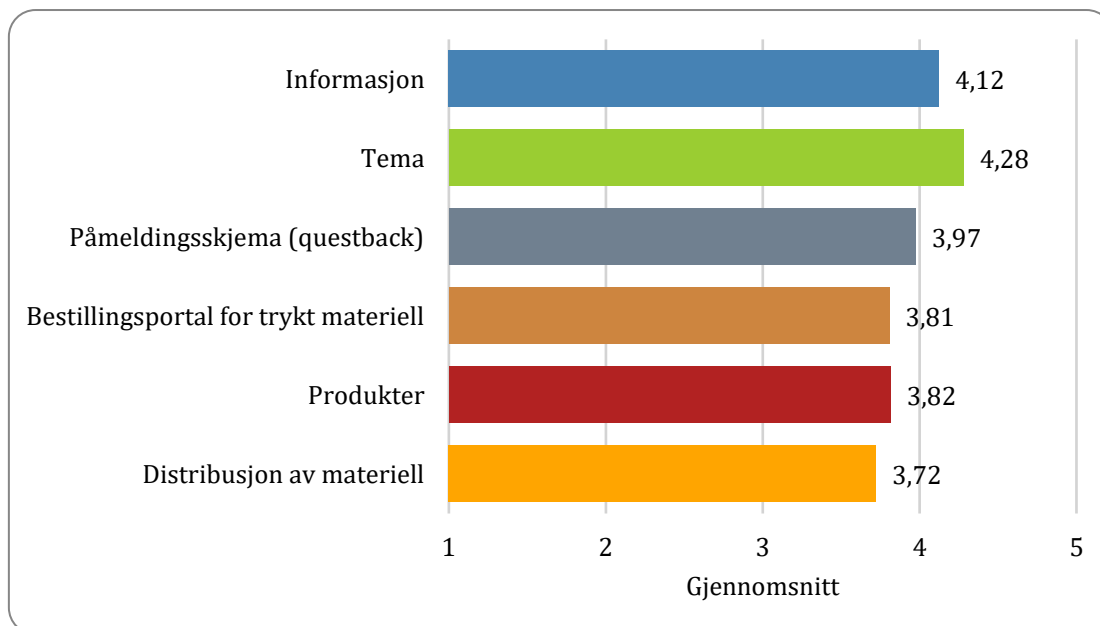
Total 116 (33%) av de 357 som rapporterte hadde gjennomført observasjon av bruk av håndsmykker. Totalt 14 sendte inn resultatene fra observasjonen. Det var registrert totalt 2281 helsepersonell, hvorav 216 (9,5%) bar ringer og/eller armbåndsur.

Av de 14 som sendte inn skjema var det fire sykehus. De hadde totalt observert 1947 helsearbeidere hvorav 173 (9%) bar ring og/eller armbåndsur, tilsvarende tall for de 10 enhetene fra kommunehelsetjenesten var 173 observerte hvorav 43 (13%) bar ring og/eller armbåndsur.

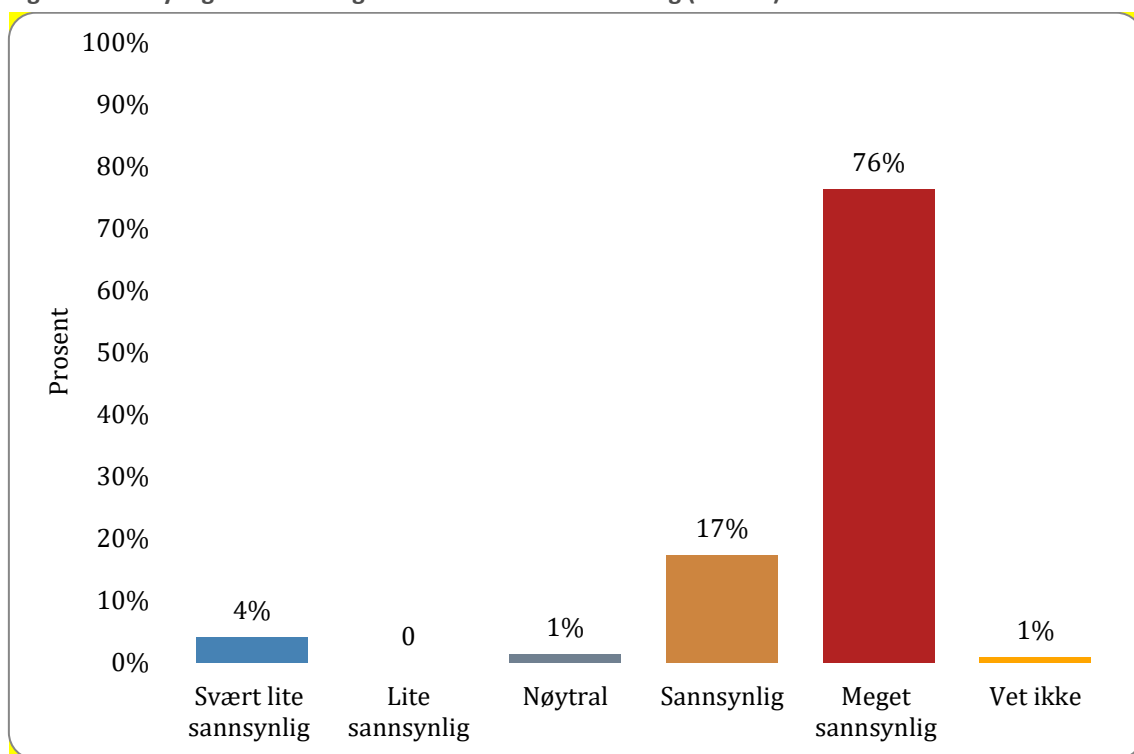
4.7 Rapportert tilfredshet med årets nasjonale markering

Rapporterende enheter (N=357) ble bedt om å gi en evaluering av: informasjon om markeringen, temaet for årets markering, påmeldingsskjema, bestillingsportal, produkter og distribusjon av materiell. Det ble benyttet en skala fra 1 til 5 hvor 5 var høyeste skår. Resultatene i figur 6 viser at deltagerne i stor grad var tilfreds med de ulike faktorene ved markeringen av 5. mai 2019. Tallene ligger på samme nivå som i 2018 og 2017.

Figur 8. Hvordan er deres samlede erfaringer med årets markering? (N= 357)



Figur 9. Sannsynlighet for deltagelse ved neste års markering (N= 357)



Majoriteten av respondentene (93%) oppgav at det var svært sannsynlig (76%) eller sannsynlig (17%) at de også vil delta på markeringen i 2020.

Totalt 14 (4%) av de 357 som rapporterte tilbake svarte at det var svært lite sannsynlig at de ville delta på markeringen i 2020. Tre av disse beskrev i kommentarfeltet at det var misnøye over ikke å ha fått tilsendt materiell automatisk (de hadde ikke bestilt materiell) og mer ferdig opplegg ved påmelding som var årsaken til misnøye, mens ett apotek ikke hadde gjennomført noe markering ettersom 5. mai falt på en søndag.

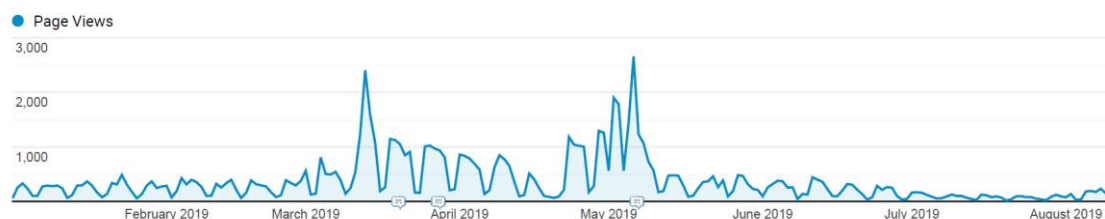
De resterende 10 rapporterte at de var fornøyd eller svært fornøyd med markeringen. De ble kontaktet per mail for å kartlegge årsaken til at de ikke planla å delta på markeringen i 2020 tross gode erfaringer med årets markering. De seks som responderte på oppfølgingsspørsmålet informerte om at de hadde fått krysset av feil og planla deltagelse også ved neste års markeringen.

5. Aktivitet på Folkehelseinstituttets temaside om håndhygiene og på sosiale medier

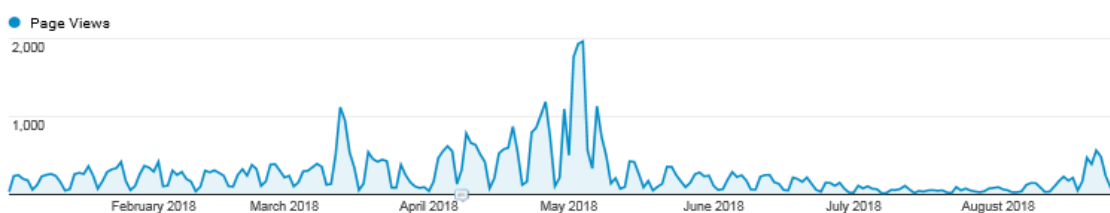
5.1 Aktivitet på Folkehelseinstituttets temaside om håndhygiene

Loggen på Folkehelseinstituttets hjemmeside viser at sider som omhandler håndhygiene var godt besøkt i tiden før og etter 5. mai. Tallene er noe høyere enn tallene fra 2018.

Figur 10. Søk om håndhygiene på Folkehelseinstituttets nettside 2019



Figur 11. Søk om håndhygiene på Folkehelseinstituttets nettside 2018



5.2 Rekkevidde for innlegg på sosiale medier

Det ble i 2019, som i de to foregående år, benyttet flere ulike sosiale medier i forbindelse med markeringen av 5. mai. Det ble også opprettet en egen Facebookside for markeringen: [Folkehelseinstituttet – Håndhygiene i helsetjenesten](#).

5.2.1 Facebook

Facebooksiden [Folkehelseinstituttet – Håndhygiene i helsetjenesten](#) ble opprettet i januar 2019 og har per august 2019 totalt 496 følgere. Innleggene som ble lagt ut i mars og som inneholdt nyheter om tema og materiell til markeringen hadde best rekkevidde, med over 9000 mottakere, 364 reaksjoner og 58 delinger på innlegget som nådde flest.

Det ble i tillegg lagt ut to filmer på kontoen Folkehelseinstituttet – [Kunnskap for helsetjenesten](#).

5.2.1.1 Innlegg 26. mars 2019 - Innlegg med film på 40 sekunder

Figur 12. Innlegg på Facebook om filmen "Håndhygienestafetten"

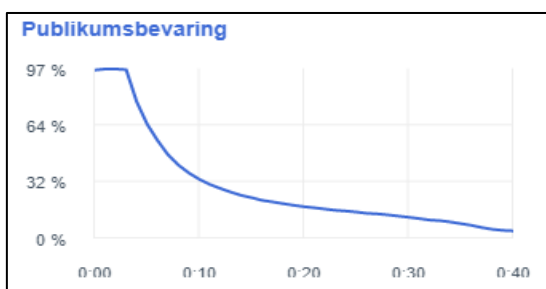


Resultater:

- Rekkevidde: 9950 personer
- Engasjementsfrekvens: 5 prosent
- Mest aktive publikum: Kvinner, mellom 45-54 år
- Mest aktive sted: Oslo
- Engasjement: Likerklikk (164), Kommentarer (17) og Delinger (35)
- Gjennomsnittlig visningstid for videoen: 7 sekunder (filmen er totalt på 40 sekunder)

Publikumsbevaring:

Figur 13. Publikumsbevaring for filmen "Håndhygienestafetten"



Evaluerings:

God rekkevidde for denne kontoen som har 5500 følgere. Innlegget og videoen nådde flere personer i år, enn i fjor, engasjementsfrekvensen holder seg god (5 prosent), men er noe dårligere enn fjorårets (7 prosent). Videoen er litt lang for sosiale medier, og vi ser at publikumsbevaringen og gjennomsnittlig visningstid ikke er god. Samtidig vet vi at videoens hovedpoeng kommer helt i starten, og at de som har sett de første 10 sekundene

har fått med seg budskapet. Dermed er ikke publikumsbevaring og gjennomsnittlig visningstid et kritisk suksesskriterium.

5.2.1.2 Innlegg 3. mai 2019 - film på 43 sekunder

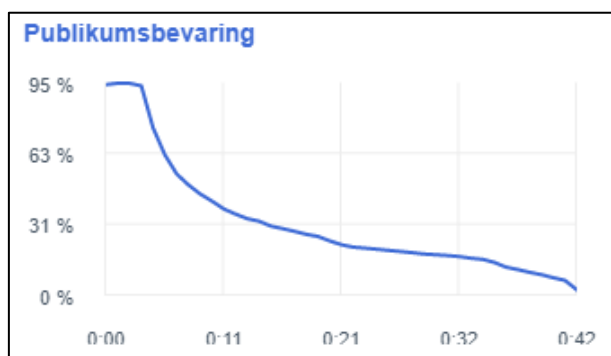
Figur 14. Innlegg på Facebook om filmen "En dråpe er ikke nok!"



Resultater:

- Rekkevidde: 64500 personer
- Engasjementsfrekvens: 6 prosent
- Mest aktive publikum: Kvinner, mellom 35-44 år
- Mest aktive sted: Hordaland
- Engasjement: Likerklikk (1242), Kommentarer (31) og Delinger (340)
- Gjennomsnittlig visningstid for videoen: 7 sekunder (filmen er totalt på 43 sekunder)
- Publikumsbevaring

Figur 15. Publikumsbevaring for filmen "En dråpe er ikke nok!"



Evaluering:

Ekstremt god rekkevidde for denne kontoen som har 5500 følgere, og både engasjementsfrekvens og tall for likerklikk, delinger og kommentarer tyder på at målgruppen både likte og syns innholdet var relevant og godt. Gjennomsnittlig visningstid og grafen for publikumsbevaring kunne vært bedre, men i og med at hovedbudskapet også er å finne i følgeteksten til videoen kan vi håpe på at det nådde frem uavhengig av om de så en større del av videoen eller ikke.

Videoen ble også krysspublisert og delt i innlegg på helsedirektoratets og Helse- og omsorgsdepartementets Facebook-sider. Der ble den også veldig godt mottatt, med rekkevidde på henholdsvis 34 000 personer og 13 000 personer. Gjennomsnittlig visningstid blant deres følgere var også på 7 og 8 sekunder.

Figur 16. Krysspublisering av filmen "En dråpe er ikke nok!"

Denne videoen brukes i 3 innlegg			
Egne innlegg (1) ⓘ		Publiseringsdato	Anslått rekkevidde
	Folkehelseinstituttet - Kunnska... En dråpe er ikke nok når det gjeld...	03.05.2019 19:00	64 k
Krysspubliserte innlegg (2) ⓘ			
	Helsedirektoratet En dråpe er ikke nok når det gjeld...	06.05.2019 07:00	34 k
	Helse- og omsorgsdepartemen... En dråpe er ikke nok når det gjeld...	04.05.2019 18:37	13 k

5.2.2 Instagram

Det ble lagt ut to innlegg om markeringen på Folkehelseinstituttets Instagramkonto.

5.2.2.1 Innlegg 3. mars 2019

Figur 17. Innlegg på Instagram om innspilling av filmen "Alle mann til pumpene!"



Bildetekst på Instagram:

Snurr film! Opptak til undervisningsfilm om håndhygiene er i gang 🎥 Temaet til [#Håndhygienedagen](#) 5. mai i år er utførelse av [#hånddesinfeksjon](#), til rett tid med riktig teknikk. Filmen viser reviderte og forenklede anbefalinger for fremgangsmåte.



– Et viktig budskap til helsepersonell er blant annet at én dråpe hånddesinfeksjon IKKE er nok, forteller Mette Fagernes.



Martin Pedersen gjør en strålende jobb bak kameraet, og Horst Bentele er selvfølgelig å se som statist fra sykesengen – denne gangen også 😊

[#énråpeerikkenok#håndhygienedagen2019#folkehelseinstituttet#håndhygiene2019](#)

Resultater:

- Rekkevidde: 2745 personer
- Likes/hjerter: 104
- Kommentarer: 4
- Engasjementsrate: 3,3 prosent

Evaluerings:

Innlegget var ment som et lite innblikk i forberedelsene til håndhygienedagen, og resultatene er gode for denne kontoen og antyder at innlegget ble godt mottatt av følgerne.

5.2.2.2 Innlegg 6. mai 2019

Story på Instagram med ett bilde fra oss pluss deling av bilder fra andre profiler (både personer og virksomheter) som var med på å markere dagen:

Figur 18. Innlegg på Instagram 6. mai 2019



Resultater:

- Rekkevidde: 623
- Andel som fullførte story: 97 prosent

Evaluering:

Det er gledelig å se at det kun var 3 prosent av de som tittet på storyen vår som valgte å avslutte den før den var ferdig. Rekkevidden er også god for denne typen innhold, på denne kontoen.

5.2.3 #håndhygiene2019

Hashtaggen ble lite brukt i år, med kun 13 innlegg (mot 25 i 2018).

Figur 19. Bilder lagt ut av andre med hashtaggen #håndhygiene 2019



Det ble imidlertid også lagt ut en del bilder fra deltager på Facebooksiden [Håndhygiene i helsetjenesten](#) og sendt en del bilder på mail til handhygiene@fhi.no.

5.3 Bruk av undervisningsfilmer

Det ble laget en ny undervisningsfilm ([Alle mann til pumpene, 7 min](#)) og en kortere film ([En dråpe er ikke nok, 30 sekunder](#)) i forbindelse med markeringen av 5. mai 2019. Begge filmene ble lagt ut på YouTube og Vimeo i forkant av 5. mai, og lenket til fra temasiden om håndhygiene og i diverse informasjonsbrev.

Av 357 som rapporterte tilbake oppgav 50% å ha benyttet filmen «En dråpe er ikke nok», mens 45% oppgav å ha benyttet filmen «Alle mann til pumpene». Begge filmene fikk gode tilbakemeldinger, henholdsvis 4,49 og 4,44 på en skala fra 1 til 5 hvor 5 er best. I Tabell 4 gis en oversikt over antall ganger filmer som er laget i forbindelse med markeringen av 5. mai i årene 2016 -2019 er streamet fra YouTube og Vimeo fra de ble publisert frem til 7. august 2019. Alle filmene kan lastes ned, og slik sett vises direkte fra egen pc gjentatte ganger uten at det registreres.

Visningene på Vimeo og YouTube kommer i tillegg til spredningen på sosial medier. Eksempelvis nådde årets kortfilm «En dråpe er ikke nok» over 100.000 seere via Facebook (se punkt 5.2.1.2).

Tabell 3. Avspillinger av filmer (per 07.08.19) laget i forbindelse med 5. mai 2016 - 2019

Film	Publisert	Avspilt*per okt. 2018	Avspilt*per aug. 2019
En dråpe er <i>ikke</i> nok (30 sekunder)	2019	-	6.170
Alle mann til pumpene (undervisningsfilm, 7 min)	2019	-	4.034
Den usynlige utfordringen III. Håndhygiene og antibiotikaresistens	2018	4.850	13.906
Undervisningsfilm om håndhygiene og antibiotikaresistens	2018	1.656	2.424
Håndhygiene - hva om bakteriene var grønne (publikum)	2018	1.275	2.672
Teaserfilm om håndhygienedagen - lang versjon	2018	1.000	1.461
Teaserfilm om håndhygienedagen - kort versjon	2018	2.302	3.149
Den usynlige utfordringen II. Hansker erstatter ikke håndhygiene	2017	34.366	51.020
Hvordan ta på og av rene engangshansker	2017	5.924	7405
Den usynlige utfordringen I.	2016	45.452	60.365
Håndvask med såpe og vann	2016	13.597	19.111

* På Vimeo + Y-tube. Man har ikke oversikt over antall ganger filmen er vist som nedlastet.

Tabellen viser at filmer som er laget tidligere år også har mange visninger det siste året. Mange rapporterer tilbake om at de aktivt brukte også de eldre filmene Folkehelseinstituttet har laget om håndhygiene under markeringen.

6. Erfaringsoppsummering

Det var rekordstor påmelding og deltagelse ved årets markering. Økningen i deltagelse var størst blant kommunale enheter innen hjemmetjenesten og bofellesskap.

Tilbakerapporterende enheter meldte også i år tilbake om høy aktivitet, og høy tilfredshet med det nasjonale initiativet, både med tanke på tema, materiell og organisering. Det formidles et ønske om at det nasjonale initiativet fortsetter i samme spor.

Mengde materiell som ble sendt ut per deltager var noe lavere enn tidligere år. Kommunehelsetjenesten (som i år utgjorde en større andel enn tidligere år) bestiller generelt langt mindre materiell enn spesialisthelsetjenesten, selv om de oppgir like stor tilfredshet med materialet. Man antar dette har sammenheng med færre ressurser til innkjøp. Man ser også at det er noe mindre bestilling av plakater per enhet. I år var bestillingen organisert annerledes slik at ekspedisjonsgebyret var fordelt per produkt (1,5 kroner per plakat). Man antar dette har bidratt til at det er bestilt færre antall plakater per enhet, selv om beløpet per produkt er relativt beskjedent. Gebyret er for de fleste ikke høyere enn tidligere år, men det har tidligere vært uavhengig av antallet man har bestilt.

Som tidligere år ser man at noen nye deltagere finner det utfordrende å forstå konseptet, og antar at man ved en påmelding automatisk vil få tilsendt materiell og detaljert beskrivelse over hva de skal gjøre. For å unngå misforståelser hadde man ved årets markering laget en egen prosjektplass hvor dette var tydeliggjort. Frem mot neste markering bør man arbeide for en ytterligere tydeliggjøring. Det samme gjelder tydeliggjøring av enkelte formuleringer i tilbakerapporteringsskjema slik at man unngår feil avkryssing.

Tross rekordstor påmelding er det behov for å arbeide videre med å finne nye veier for å nå frem til *alle* enheter som yter helsehjelp i Norge. Det er fortsatt mange enheter man ikke når frem til med informasjon.

Vedlegg 2. Arbeidsgruppe for nasjonal markering av 5. mai 2019

Navn	Arbeidssted	Representerer	Stilling
Mette Fagernes (leder)	Folkehelseinstituttet	Folkehelseinstituttet	Seniorrådgiver
Horst Bentele	Folkehelseinstituttet	Folkehelseinstituttet	Seniorrådgiver
Nora Elsebutangen	Oslo universitetssykehus	Regionalt kompetansesenter HSØ	Hygienesykepleier
Jorunn Kleiva	Helse Bergen HF	Regionalt kompetansesenter HV	Regional Smittevernsykepleier
Merete Lorentzen	Regionalt kompetansesenter HN	Regionalt kompetansesenter HN	Regional Smittevernsykepleier
Anita Wang Børseth	Regionalt kompetansesenter HMN	Regionalt kompetansesenter HMN	Regional smittevernrådgiver
Ursula Jadcak	Lovisenberg Diakonale sykehus	Lovisenberg Diakonale sykehus	Hygienesykepleier
Hilde Isaksen	Universitetssykehuset i Tromsø	Universitets.sh. Nord Norge (kommunehelsetjenesten)	Smittevernsykepleier
Gine Schaathun	Sykehuset i Vestfold	Sykehuset i Vestfold (kommunehelsetjenesten)	Hygienesykepleier

Vedlegg 2. Materiell utarbeidet til markering av 5. mai 2019

Nr	Type	Tittel - nedlastbar versjon
1	Film	En dråpe er ikke nok (30 sekunder)
2	Film	Alle mann til pumpene (7 minutter)
3	Plakat	Hånddesinfeksjon på 1-2-3
4	Plakat	Hånddesinfeksjon trinn for trinn. En dråpe er ikke nok.
5	Plakat	Alle mann til pumpene (helsepersonell)
6	Plakat	Alle mann til pumpene (besøkende)
7	Power Point	Håndhygiene og hanskebruk i kommunehelsetjenesten
8	Power Point	Håndhygiene og hanskebruk i helseinstitusjoner
9	Power Point	Håndhygiene og hanskebruk i tannhelsetjenesten
10	Power Point	Håndhygiene og hanskebruk for renholdspersonell
11	Quiz	Åtte raske om håndhygiene
12	Kahoot	Ti raske om håndhygiene
13	Illustrasjon	Hånddesinfeksjon på 1-2-3
14	Illustrasjon	Alle mann til pumpene
15	Illustrasjon	En dråpe er ikke nok – meer!
16	Illustrasjon	En dråpe er ikke nok - hånddesinfeksjon

Vedlegg 3. Tilbakerapporterende enheter 5. mai 2019

A. Oversikt over tilbakerapporterende enheter, Sykehus (N=54)

Nr.	Helseforetak	Geografisk enhet
1.	Helse Stavanger HF	Stavanger universitetssykehus
2.	Helse Fonna HF	Haugesund sjukehus
3.	Helse Bergen HF	Haukeland universitetssykehus
4.		Kysthospitalet i Hagevik
5.		Voss sjukehus
6.	Helse Førde HF	Førde sentralsjukehus
7.		Lærdal sjukehus
8.		Nordfjord sjukehus
9.	Helse Møre og Romsdal HF	Ålesund sjukehus
10.		Kristiansund sykehus
11.		Volda sykehus
12.		Molde sjukehus
13.	St. Olavs Hospital HF	St. Olavs Hospital, Trondheim
14.		St. Olavs Hospital, Orkdal
15.	Helse Nord-Trøndelag HF	Sykehuset Levanger
16.		Sykehuset Namsos
17.	Helgelandssykehuset HF	Helgelandssykehuset Mo i Rana
18.		Helgelandssykehuset Mosjøen
19.	Finnmarkssykehuset HF	Hammerfest sykehus
20.	Nordlands sykehuset HF	NS Vesterålen
21.		NS Sentrum
22.		NS Rønvik
23.	Universitetssykehuset Nord-Norge HF	UNN Tromsø
24.		UNN Harstad
25.	Akershus universitetssykehus HF	Akershus universitetssykehus
26.		AU Kongsvinger
27.	Oslo universitetssykehus HF	Ullevål
28.		Aker
29.	Sykehuset i Vestfold HF	SiV Tønsberg
30.		SiV Larvik
31.		SiV Kysthospitalet
32.	Sykehuset Innlandet HF	SI Gjøvik
33.		SI Lillehammer
34.		SI Elverum
35.	Sykehuset Telemark HF	ST Skien
36.		ST Notodden

37.	Sykehuset Østfold HF	SØ Kalnes
38.		SØ Moss
39.	Sørlandet sykehus HF	SS Kristiansand
40.		SS Arendal
41.		SS Flekkefjord
42.	Vestre Viken HF	VV Bærum
43.		VV Drammen
44.		VV Kongsberg
45.		VV Ringerike
46.	Lovisenberg Diakonale sykehus	
47.	Haraldsplass Diakonale sykehus	
48.	Diakonhjemmet sykehus	DS Steinerud
49.		DS Tåsen alderspsykiatriske
50.		DS Vindern voksenpsykiatriske
51.	Betanien sykehus Bergen	
52.	Sunaas sykehus	
53.	Solli sykehus AS	
54.	Revmatismesykehuset Lillehammer AS	

B. Oversikt over tilbakerapporterende enheter, Sykehjem og lignende (N=215)

Nr	Kommune	Navn på geografisk enhet det ble rapportert for
1.	Alstahaug	Alstahaug Sykehjem
2.	Andøy	Andøy bo- og behandlingssenter
3.	Arendal	Saltrød bo- og omsorgssenter
4.	Asker	Søndre Borgen korttid og KAD
5.		Nesbru bo- og omsorgssenter
6.		Solgården bo- og omsorgssenter
7.		Søndre Borgen korttidsavdeling og KAD
8.	Askvoll	Askvoll omsorgssenter
9.	Aurskog-Høland	Hemnes Sykehjem
10.	Austrheim	Nordliheimen
11.	Ballangen	Ballangen helse- og omsorgssenter
12.	Balsfjord	Balsfjord bo- og servicesenter
13.	Bardu	Barduheimen
14.	Bergen	Betanien rehabilitering og sykehjem
15.		Ladegården sykehjem
16.		Løvåsen sykehjem
17.		Odinavei sykehjem
18.		Søreide sykehjem
19.		Kolstihagen sykehjem
20.		Storetveit sykehjem
21.	Bodø	Furumoen sykehjem
22.	Bremanger	Svelgen omsorgssenter
23.	Bykle	Bykle Helsesenter
24.	Bærum	Gullhaug
25.		Berger
26.		Østerås
27.		Mariahaven
28.		Solvik
29.		Stabæktunet
30.	Bø kommune	Bø sjukeheim
31.	Drammen	Åskollen helse- og omsorgsdistrikt
32.		Fjell sykehjem
33.		Saniteten bo- og servicesenter
34.		Strømsø boss
35.		Fjell F.O.D

36.		Marienlyst H.O.D
37.	Dønna	Dønna sykehjem
38.	Eidskog	Eidskog Helsetun
39.	Fedje	Fedje sykehjem
40.	Flekkefjord	Tjørsvågheimen
41.	Flora	Flora omsorgssenter
42.	Fredrikstad	Emil Mørchs minne
43.		Fredrikstad korttidssenter
44.		Gressvik sykehjem
45.		Rolvøy Sykehjem
46.		Solliheimen
47.		Helsehuset Fredrikstad
48.	Froland	Froland sykehjem
49.	Fræna	Fræna sjukeheim og omsorgssenter
50.	Frøya	Frøya sykehjem
51.	Færder	Bjønnesåsen bo- og aktivitetssenter
52.		Smidsrød helsehus
53.	Gausdal	Follebutunet
54.	Gjerdrum	Gjerdrum bo- og behandlingssenter
55.	Gjøvik	Snertingdal omsorgssenter
56.		Haugtun omsorgssenter
57.	Gran	Skjervum helse - og omsorgssenter
58.	Grimstad	Frivolltun
59.	Hadsel	Stokmarknes sykehjem
60.	Hamar	parkgården Sykehjem
61.		Finsalsenteret
62.	Harstad	Bergsodden sykehjem
63.		Slottet sykehjem
64.		Kveldssol sykehjem
65.		Stangnes sykehjem
66.		Bjarkøy sykehjem
67.		Olavsgården sykehjem
68.	Hitra	Hitra sykehjem
69.	Holmestrand	Holmestrand bo- og behandlingssenter
70.	Holtålen	Holtålen sykehjem
71.	Hordaland	FFM
72.	Hornindal	Hornindal omsorgssenter
73.	Horten	Indre havn sykehjem

74.		Borre sykehjem
75.		Åsgårdstrand sykehjem
76.	Indre fosen	Rissa sykehjem
77.		Leksvik sykehjem
78.	Iveland	Iveland omsorgssenter
79.	Jølster	Skei omsorgssenter
80.	Karlsøy	Karlsøy sykehjem
81.	Karmøy	Storesund bu og behandlingsheim
82.	Kristiansand	Avdeling 1 Grimtunet
83.		Bokollektivet Grimtunet
84.		Vågsbygdtunet omsorgssenter
85.	Kristiansund	Kringsjø sykehjem
86.		Storhaugen helsehus
87.		Bergan sykehjem
88.		Frei Sykehjem
89.	Kvinesdal	Kvinesdal bo og dagsenter
90.	Kvinnherad	Husnestunet
91.	Kvitsøy	Kvitsøy kombisenter
92.	Kvænen	Gargo sykehjem og sykestue
93.	Kåfjord	Kåfjord helsesenter og sykehjem
94.	Larvik	Furuheim sykehjem
95.		Grevle sykehjem
96.		Rekkevik
97.		Stavern sykehjem avdeling Farris
98.		Grevle Sykehjem
99.	Lavangen	Lavangsheimen
100.	Leikanger	Leikanger sjukeheim
101.	Leirfjord	Leirfjord Sykehjem
102.	Leka	Leka sykestue
103.	Lenvik	Finnsnes omsorgssenter
104.	Lesja	Lesja sjukeheim
105.	Lier	Liørtun
106.		Fosshagen
107.		Nøstehagen
108.	Lindesnes	Lindesnes omsorgssenter skjermet avdeling
109.	Lom	Lom Helseheim
110.	Loppa	Øksfjord sykehjem
111.	Lund	Lund omsorgssenter
112.	Lyngdal	Lyngdal bo- og servicesenter

113.	Lyngen	Lyngstunet helse- og omsorgssenter
114.	Lørenskog	Rolvsrudhjemmet
115.		Lørenskog sykehjem
116.	Løten	Løten Helsetun
117.	Marker	Marker bo og servicesenter
118.	Meldal	Meldal helsetun
119.	Melhus	Horg
120.	Modum	Modumheimen sykehjem
121.	Molde	Bergmo omsorgssenter
122.		Kirkebakken omsorgssenter
123.	Målselv	Målselv syke og aldershjem
124.	Namsos	Namsos helsehus
125.	Nedre Eiker	Bråta helse- og aktivitetssenter
126.	Nes	Nes sykehjem
127.	Nes i Hallingdal	Elverhøy helsetun
128.	Nittedal	Døli pleie- og omsorgssenter
129.		Skytta bo- og service senter
130.	Nord-Fron	Sundheim bo- og treningssenter
131.	Nordkapp	Nordkapp helsesenter
132.	Nordland	Furumoen sykehjem
133.	Nærøy	Nærøy Bo- og behandlingssenter
134.	Oppdal	Oppdal Helsesenter
135.	Os Kommune	Verjåtunet
136.	Oslo	Ammerudlunden sykehjem
137.		Fagerborghjemmet Unicare
138.		Grefsenhjemmet
139.		Madserudhjemmet
140.		Oppsalhjemmet avdeling Stovner
141.		Abildsø sykehjem, avdeling Østensjø
142.		Økernhjemmet
143.	Porsanger	Porsanger sykehjem
144.	Porsgrunn	Brevik Sykehjem
145.	Rakkestad	Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter
146.	Rana	Gruben sykehjem, avdeling 3
147.	Randaberg	Randaberg sykehjem
148.		Vitestølen sykehjem
149.	Ringerike	Sokna omsorgssenter
150.		Nes bo- og aktivitetssenter
151.		Ringsaker bo -og aktivitets senter

152.	Risør	Frydenborgsenteret
153.		Roan sykeheim
154.	Rygge	Ekholt helse og omsorgssenter
155.	Røyken	Bråset bo og omsorgssenter
156.	Sandnes	Sandnes helsehus
157.		Trones bolig- og eldresenter
158.	Sandøy	Sandøytunet
159.	Sarpsborg	Haugvoll sykehjem
160.		Valaskjold sykehjem
161.	Selbu	Selbu Sykehjem
162.	Sigdal	Sigdalsheimen
163.	Sirdal	Sirdalsheimen
164.	Skedsmo	Stalsberg bo_ og behandlingssenter
165.	Skien	Gjerpen sykehjem og Bokollektiv enhet 1 og 2.
166.		Gulset sykehjem
167.	Skodje	Skodje omsorgssenter
168.	Snillfjord	Snillfjord omsorgssenter
169.	Sogndal	Sogndal sjukeheim langtidsavdeling
170.	Sokndal	Solbø sjukeheim
171.	Sola	Sola sjukeheim
172.	Songdalen	Songdalstunet
173.	Sortland	Lamarktunet bo- og rehabiliteringssenter
174.		Håløgtunet
175.	Stange	Stange helse- og omsorgssenter
176.		Ottestad helse- og omsorgssenter
177.	Stavanger	Bergåstjern
178.		Lervig sykehjem
179.		Stokka sykehjem
180.		Tasta sykehjem
181.		Blidensol sykehjem
182.		Ramsvigtunet sykehjem og bofellesskap
183.		Vågedalen sykehjem
184.	Stord	Stord kommunale rehabiliteringssenter
185.	Storfjord kommune	Åsen sykehjem
186.	Stryn	Stryn omsorgssenter
187.	Sund	Sundheimen
188.	Sunndal	Sunndal helsetun
189.	Sømna	Sømna omsorgssenter
190.	Sør-Fron kommune	Sørheim omsorgssenter

191.	Sørum	Sørum sykehjem
192.		Sørum sykehjem
193.	Time	Bryneheimen
194.		Sivdamheimen
195.	Tromsø	Sør-Tromsøya sykehjem
196.		Jadeveien sykehjem
197.		Mortensnes sykehjem
198.		Otium bo- og velferdssenter
199.	Trysil kommune	Trysil sykehjem
200.	Trøgstad kommune	Trøgstadheimen pleie og omsorg
201.	Tønsberg kommune	Eik sykehjem
202.		Nes sykehjem
203.	Ullensvang Herad	Bråvolltunet sjukeheim
204.	Vennesla kommune	Vennesla Omsorgssenter
205.	Verdal	Verdal bo- og helsetun
206.		Ørmelen bo- og helsetun
207.	Vestvågøy Kommune	Lekneshagen Bofellesskap
208.	Vestvågøy kommune	Vestvågøy sykehjem
209.	Vik	Vik Bygde- og Sjukeheim
210.	Volda	Volda omsorgssenter
211.	Voss	Vetleflaten omsorgssenter
212.	Vågan kommune	Marithaugen sykehjem
213.	Våler i Solør	Våler Omsorgssenter
214.	Ørsta	Ørstaheimen
215.	Østfold	Våler sykehjem

C. Oversikt over tilbakerapporterende enheter, Tjenester i hjemmet (N=169 geografiske enheter)

Nr	Kommune	Enhet 1	Enhet 2	Enhet 3	Enhet 4	Enhet 5	Enhet 6
1.	Asker	Hjemmesykepleien sone sør	Torstadtunet omsorgsbolig				
2.	Aukra	Heimetenesta i Aukra					
3.	Ballangen	Hjemmetjenesten					
4.	Balsfjord	Storsteinnes hjemmetjeneste					
5.	Bamble	Hjemmetjenesten Øst					
6.	Bardu	Sone Øvre	Sone Nedre				
7.	Bergen	Ytrebygda sør	Ytrebygda nord	Fyllingsdalen hjemmehaserte tjenester	Hjemmehaserte tjenester i Bergenhus	Hjemmehaserte tjenester i Årstad	Enhet for hjemmehaserte tjenester i Fana og Ytrebygda
		Laksevåg HBT, Olsvik avdeling	Laksevåg HBT, Loddefjord avdeling	Laksevåg HBT, Lyngbø avdeling	Laksevåg HBT, Damsgård avdeling	Laksevåg HBT, hjemmehjelp	
8.	Bodø K	Hjemmetjenesten Sentrum					
9.	Bremanger	Open omsorg Bremanger					
10.	Bykle kommune	Bykle heimesjukepleie					
11.	Bærum	Distrikt Bekkestua	Distrikt Sandvika	Distrikt Østerås			
12.	Bø	Heimesjukepleietenesta					
13.	Bømlo	Bømlop heimeteneste sone 1	Bømlo heimeteneste sone 2				
14.	Drammen	Fjell hjemmetjeneste	Marienlyst hj.tj / hj.spl	Åssiden hjemmetjeneste	Landfalløya hjemmetjeneste		
15.	Dønna	Hjemmetjenesten i Dønna					

16.	Eidskog	Hjemmebaserte tjenester i Eidskog					
17.	Enebakk	Hjemmesykepleien					
18.	Fedje	Fedje hjemmetjeneste					
19.	Fredrikstad	Hjemmesykepleien Syd og aktivitet	Hjemmesykepleien Øst	Hjemmesykepleien Vest	Hjemmesykepleien Nord	Ressursenheten, etat hjemmesykepleie	
20.	Frøya	Frøya hjemmetjeneste					
21.	Færder	Tjøme					
22.	Gjerdrum	Gjerdrum hjemmesykepleie					
23.	Gjøvik	Snertingdal Omsorgsdistrikt					
24.	Grimstad	Hjemmebaserte Tjenester Fevik	Hjemmebaserte tjenester Frivoll				
25.	Hamar	Sone 1	Sone 2	Sone 3	Hjemmebasert Vang		
26.	Hitra	Hjemmetjenesten Hitra kommune					
27.	Holmestrand	Hjemmesykepleien i Holmestrand					
28.	Holtålen	Holtålen hjemmetjeneste					
29.	Hornindal	Heimebasert omsorg Hornindal					
30.	Horten	Horten kommune-hjspl avd Borre	Horten kommune-hjspl avd Tveiten	Horten kommune-hjspl avd Nord	Horten kommune-hjspl avd Syd	Horten kommune-hjspl avd Sentrum	Horten kommune-hjspl avd Åsgata
31.	Indre Fosen	Rissa	Stadsbygd/Vanvikan	Stjørna	Leksvik		
32.	Indre Østfold	Hjemmesykepleien i Eidsberg Kommune					
33.	Iveland	Iveland hjemmesykepleie					
34.	Karlsøy	Hjemmesykepleien Hansnes	Hjemmesykepleien Vannøy				

35.	Klepp	Psykisk helse og rus					
36.	Kvinesdal	Tjenester i hjemmet - tiltak barn					
37.	Larvik	Larvik kommune	Hedrum	Søbakken	Ring 1 Torstrand	.	.
38.	Leikanger	Leikanger heimesjukepleie					
39.	Leka	Hjemmesykepleien					
40.	Lenvik	Hjemmetjenesten sentrum					
41.	Lesja	Hjemmesykepleie					
42.	Lindesnes	Hjemmetjenesten					
43.	Løten	Hjemmebasert omsorg					
44.	Marker	Marker hjemmetjeneste					
45.	Melhus	Horg/Flå hjemmetjeneste					
46.	Modum	Vikersund bo- og dagsenter avdeling bcd	Vikersund bo- og dagsenter avdeling efg				
47.	Molde	Bergmo omsorgssenter, hjemmetjenesten					
48.	Moss kommune	Hjemmebaserte tjenester					
49.	Nes i Hallingdal	Hjemmebasert omsorg					
50.	Nesodden	Hjemmesykepleien					
51.	Nord-Fron	hjemmesykepleie					
52.	Nordkapp	Hjemmetjenesten Nordkapp					
53.	Nærøy	hjemmetjeneste	Rys- og psykiatritjeneste	miljøtjeneste			
54.	Oppdal	Hjemmesykepleien	Boas	Mellomvegen bofellesskap	Bjerkevegen bofellesskap	Bjerkehagen bofellesskap	Bjørndalshagen dagsenter
55.	Os	Nørnes					

56.	Oslo	Unicare Hjemmetjenester Vest	Myrer omsorg+	Mestring og Omsorg	Vestre akers bydel hjemmetjeneste		
		Helse og hverdagsmestring Tverrfaglig Team Sør	Helse og hverdagsmestring Tverrfaglig Team Vest	Helse og hverdagsmestring Tverrfaglig Team Øst	Helse og hverdagsmestring Tverrfaglig Team Nord		
57.	Porsgrunn	Hjemmetjenesten Nystrand avdeling Skjelsvik	Hjemmetjenesten Nystrand avdeling Brevik	Hjemmetjenesten Nystrand avdeling Eidaanger	Hjemmetjenesten Nystrand avdeling Nystrand		
		Hjemmetj Sentrum, avd Herøya	Hjemmetj Sentrum, Vallemysene	Hjemmetj Sentrum, Sundjordet			
58.	Ringerike	Sone vest					
59.	Risør	Hjemmetjenesten i Risør					
60.	Rygge	HBT sektor 1 og natt	HBT sektor 2 og hverdagsmestring				
61.	Røyrvika	Svartingstad					
62.	Sandnes	EHR avd. Rovik	EHR avd Riska	EHR avd. Austrått	EHR avd. Byhagen	EHR avd. Lura	EHR avd Trones
63.	Sandøy	Heimesjukepleien					
64.	Sarpsborg	Sone Sandbakken	Sone Søndre Skjeberg	Valaskjold bofellesskap	Tuneveien bofellesskap		
65.	Selbu	Hjemmesykepleien i Selbu					
66.	Sigdal Kommune	Hjemmetjenesten i Sigdal					
67.	Sirdal	Open Omsorg Sirdal					
68.	Skedsmo Kommune	Hjemmetjenesten avd Skjetten					
69.	Skien Kommune	Gulset bokollektiv - 3 etg					
70.	Skodje kommune	Heimebasert omsorg					
71.	Sokndal	Helsehjelp i hjemmet/hjemmesykepleie					

72.	Sortland	Sjøgata bo og omsorgssenter					
73.	Stange	Helsetjenester i hjemmet					
74.	Stavanger	Madla og Tjensvoll hjemmebaserte tjenester avd. Madla	Madla og Tjensvoll hjemmebaserte tjenester avd. Tjensvoll	Madla og Tjensvoll hjemmebaserte tjenester avd. hverdagsrehabilitering	Madla og Tjensvoll hjemmebaserte tjenester avd. Miljøterapeutisk enhet		
75.	Stjørdal kommune	Hegra Hjemmetjeneste					
76.	Stjørdal Kommune	Stjørdal Bosenter					
77.	Stord	Eining for aktivitet og re/habilitering					
78.	Storfjord	Hjemmetjenesten i Storfjord					
79.	Stryn	Hjemmesykepleien					
80.	Sunndal	Hjemmebasert omsorg					
81.	Sømna	Hjemmesykepleien					
82.	Søndre land	hjemmesykepleien	Lunden				
83.	Sør-Aurdal	Hjemmetjenesten ytre, Sør-Aurdal					
84.	Sør-Fron	Sørheim omsorgssenter					
85.	Time	Sone øst	Sone vest	Sone nord			
86.	Tromsø	Midtbyen hjemmetjeneste					
87.	Trondheim	Strindheim hjemmetjeneste					
88.	Trondheim Kommune	Byåsen hjemmetjeneste					
89.	Trøgstad	Hjemmetjenesten					
90.	Tønsberg	Sone 8					

91.	Vinje kommune	Heimesjukepleia, Rauland	Heimesjukepleia, Ytre Vinje	Heimesjukepleia, Øvre Vinje			
92.	Volda	Ambulerende heimetjenester					
93.	Voss	Sone aust					
94.	Våler i Østfold	Hjemmetjenesten					
95.	Østre Toten	Ambulerende hjemmetjenester Østre Toten kommune					
96.	Øvre Eiker	Øvre Eiker hjemmetjeneste					

D. Oversikt over tilbakerapporterende enheter, Tannhelsetjenesten (N=19)

Nr	Kommune	Enhet 1
1.	Bergen	Universitetet i Bergen, Institutt for klinisk odontologi
2.	Halden	Dyrendal Tannhelsesenter
3.	Indre Fosen kommune	Rissa tannklinikk
4.	Karlsøy	Hansnes Tannklinikk
5.	Leirfjord	Leirfjord tannlegekontor
6.	Lenvik	Finnsnes tannklinikk
7.	Oslo	Institutt for klinisk odontologi, UiO.
8.	Oslo	Sykehustannklinikk og TAKO sentret
9.	Oslo	Tannteateret
10.	Sande	Alle Vestfold fylkeskommunes klinikker 14 stk totalt
11.	Sande	Sande tannklinikk
12.	Stord	Stord tannklinikk
13.	Stord	Stord tannklinikk
14.	Tromsø,	Institutt for klinisk odontologi, universitetstannklinikken
15.		Tannhelsetjenestens kompetansesenter for Nord-Norge
16.	Tønsberg	Odontia Kaldnes Tannhelse
17.		Odontia Torggården
18.	Bergen	Universitetet i Bergen, Institutt for klinisk odontologi
19.	Fylkeskommunalt samarbeid mellom fylkeskommunene Hedmark, Oppland og Østfold	TkØs spesialisttannklinikk

E. Oversikt over tilbakerapporterende enheter, Legekontor (N= 23)

Nr	Kommune	Navn på geografisk enhet det ble rapportert for
1.	Alta	Sentrum Legepraksis
2.		Nordlys legesenter
3.		Byhagen legesenter
4.		Elvebakken legesenter
5.		Kommunal lab, diabetes, flyktninghelsetjeneste
6.		Kommunal legevakt
7.	Ballangen kommune	Ballangen legekontor
8.	Færder	Nøtterøy Legesenter
9.	Haugesund	Bleikemyr Legesenter
10.	Hitra	Hitra legekontor
11.	Indre Fosen	Rissa Legekontor
12.		Leksvik Legekontor
13.		Vanvikan Legekontor
14.	Karlsøy	Hansnes legekontor
15.	Klepp og Time	Klepp og Time Legevakt
16.	Leirfjord	Leirfjord legekontor
17.	Levanger	Røstad legesenter
18.	Nærøy	Nærøy legekontor
19.	Ringerike	Helsekontoret for migrasjon, smittevern og vaksiner
20.	Selbu	Selbu legekontor
21.	Sirdal	Tonstad legekontor
22.	Ullensvang herad	Utne legekontor
23.	Ålesund	Jomarka legesenter

F. Oversikt over tilbakerapporterende enheter, Bofellesskap og lignende (N= 67)

Nr	Kommune	Navn på geografisk enhet det ble rapportert for
1.	Bergen	Odinsvei Bosenter
2.	Bærum	Dønski boliger
3.		Lommedalen Omsorgs bolig
4.		Atriumgården boliger
5.	Bø	Omsorgsbolig
6.	Drammen	Schwartzgt bofellesskap
7.	Dønna	Dønna omsorgssenter
8.	Frøya	Beinskardet
9.	Gloppen	Plassen
10.		Bregnetunet
11.		Lyngtunet
12.	Harstad	Olavsgården bosenter
13.		Bergsengen bosenter
14.	Hitra	Tjenesten for personer med nedsatt funksjonsevne
15.	Holtålen	Omsorgsboliger
16.	Hornindal	Verslavegen
17.	Indre fosen	Psykisk helse og rus, avd Rådhusveien
18.	Iveland	Iveland omsorgssenter
19.	Karlsøy	Tunet
20.	Karmøy	Rusvikvegen 3a
21.	Kristiansand	Grimtunet omsorgsboliger
22.	Kvinesdal	Bjørkelunden 9
23.		Bjørkelunden 10
24.		Faret Vest
25.	Larvik	Tagtvedtskogen
26.	Lier	Bratromveien
27.	Lindesnes	Solkroa bo og avlastning
28.		Heldøgnsboliger eldre
29.	Løten	Sykehusveien 2
30.		Sykehusveien 12
31.	Nes i Hallingdal	Omsorgsbolig Elverhøy
32.		Bokollektivet Sagtomta
33.		Bokollektivet Elverhøy
34.		Bofellesskap psykisk helse og rud
35.	Nærøy	Sjøsiden omsorgsboliger
36.	Os	Rytrøa

37.	Porsgrunn	Vanntårnet omsorgsboliger
38.		Frednes omsorgsboliger
39.	Randaberg	Vardheim bofellesskap
40.		Vestre Goa bofellesskap
41.	Ringerike	Hvelven 87 og 89
42.		Sagaveien
43.		Sagatun
44.		Aurora
45.	Rygge	Eskelundsbråten Boområde
46.	Sandøy	Sandøy
47.	Sarpsborg	Haugvoll Bofellesskap
48.	Selbu	Nestansringen
49.	Skedsmo	Stalsberg boliger
50.	Skodje	Bukollektivet
51.	Snillfjord	Serviceboliger
52.	Sola	Storevardvegen botiltak
53.	Songdalen	"Lofte" bofellesskap
54.	Stavanger	Bergåstjern omsorgsbolig
55.		Madla avlastningsbolig
56.		Ramsvigtunet sykehjem og bofellesskap
57.	Stjørdal	Hegra Bosenter (bokollektiv og omsorgsleiligheter)
58.	Svartingstad	Vardheia
59.	Sømna	Miljøtjenesten
60.	Søndre Land	Ungbo
61.	Sør Fron	Sørheim omsorgsenter
62.	Trøgstad	Trøgstad Hjemmesykepleien
63.	Volda	Barstadtun omsorgsbustadar
64.		Fjordsyn omsorgsbustadar
65.		Mark bustadar
66.	Voss	Vetleflaten Omsorgsboliger 1F
67.	Værøy	Miljøtjenesten

G. Oversikt over tilbakerapporterende enheter, Andre enheter (N= 71)

Nr	Kommune	Navn på geografisk enhet det ble rapportert for
1.	Bardu	Interkommunal legevakt
2.	Bergen	Åstveit Helsesenter
3.		Helsestasjon for ungdom og studenter Engen
4.	Bærum	Dønski KAD/MOTTAK
5.	Drammen	Dagsenteret på Saniteten
6.	Enebakk	Helse barn og unge
7.	Gjøvik	Snertingda omsorgssenter, dagavdeling
8.	Hitra	Helsestasjon
9.		Friskliv og mestring
10.	Hægebostad	Sørlandets Rehabiliteringssenter
11.	Høyanger	Kyrkjebø barnehage
12.	Indreforsen	Enhet for psykisk helsetjeneste og rus.
13.	Karmøy	Solstein
14.		Fysio og ergoterapitjenesten
15.		Rusvikvegen
16.		Eidevegen
17.		Liarfjell
18.		Ekta aktivitetssenter
19.		Aktivitetshuset Eide
20.	Klepp	Klepp helsestasjon
21.	Kongsberg kommune	Skinnarberga Helsehus
22.	Kristiansand	Rehabiliteringsavdeling
23.		Legevakt
24.	Larvik kommune	Hjemmetjenester, Ergo, Fysio og Hjelpemidler
25.	Nord-Fron	hjemmehjelp
26.		Renhold
27.		vaskeri
28.		Kjøkken
29.	Nærøy kommune	Renholdstjeneste i helsesektoren
30.	Oslo	Ryen helsehus
31.		Solvang Helsehus
32.		Sykehjemsetaten, administrasjonen
33.	Porsanger	Lakselv barneskole
34.		Avdeling for ergo- og fysioterapitjenesten og tekniske hjelpemidler
35.	Ringerike kommune	Skoler

36.		Barnehager
37.		Flyktningsavdelingen
38.		Fengsel
39.		Storkjøkken
40.		Transittmottak
41.	Røyken kommune	Røyken og Hurum legevakt
42.	Sandefjord	Intermediær
43.		Lindrende
44.		Rehabilitering
45.		Teknisk
46.		Legevakt
47.		Forebygging og mestring
48.	Sandnes	Legevakt
49.	Skedsmo, Rælingen, Lørenskog, Sørums, Fet, Nittedal, Enebakk	Kommunal akutt døgnenhet
50.	Ski	Follo legevakt
51.		Dagkirurgisk senter -Ski
52.	Sola	Sande Aktivitetssenter
53.	Stavanger kommune	Aldershjem
54.		Alders Hvile Aldershjem
55.	Tromsø	Videregående skole, Helsesekretærlinja
56.		Tromsø
57.		Rehabiliteringssenteret Nord-Norges Kurbad
58.		For medisinstudenter ved universitetet i Tromsø
59.	Trondheim	Apotek 1 Stavset
60.		Enhet for service og internkontroll
61.	Ullensaker	Jessheim helsestasjon
62.		Kløfta helsestasjon
63.		Gjestad helsestasjon
64.	Verdal	Rehabiliteringstjenesten
65.	Vindafjord	Helsestasjon
66.	Ørland	Fosen DMS
67.	Prematurforeningen	Oslo
68.		Agder
69.		Hordaland
70.		Rogaland
71.	Fylkeskommunene Nordland, Troms og Finnmark	